



stálá konference asociací ve vzdělávání

# Zpravodaj

Stálá konference asociací ve vzdělávání, o. s. (SKAV, o. s.) je dobrovolné seskupení pedagogických asociací, programů a občanských sdružení usilujících o podporu a ochranu progresivních změn ve vzdělávání a o zprostředkování výměny informací a komunikace mezi pedagogickými iniciativami, neziskovým sektorem, státní správou, samosprávou a veřejností.

## Obsah

Editorial	01 – 02
Konference SKAV 2011	02 – 03
Kulaté stoly SKAV 2011	04
Profil členské organizace	05 – 06
Z členských organizací	07
Galerie projektů	08 – 09
Studie	10
Kalendář akcí	11 – 12

## Editorial

*Vážené čtenářky a vážení čtenáři prvního čísla Zpravodaje SKAV,*

*připravili jsme pro Vás tento občasník, který bude vycházet třikrát ročně s cílem informovat o aktivitách našeho občanského sdružení, které formálně existuje od roku 2003 a sdružuje sedmnáct asociací aktivních v oblasti vzdělávání. Naším spojujícím prvkem je podpora inovativních trendů ve vzdělávání a domníváme se, že společně můžeme být více vidět a náš konsenzuální názor tak může být vyslyšen zejména na těch místech, kde se rozhoduje o budoucnosti vzdělávání v naší zemi. Zároveň se snažíme vytvořit prostor pro diskusi o zásadních otázkách, jimiž se zabývají vzdělavatelé, a umožnit vzájemnou výměnu názorů v tomto směru, a to zejména prostřednictvím pravidelných kulatých stolů.*

*Tento Zpravodaj vzniká za účelem předkládání informací o již realizovaných, právě probíhajících i chystaných aktivitách, a to jak společných, tak za jednotlivé členské organizace. Najdete zde také informaci o konferenci, kterou připravuje na 13. 5. 2011 SKAV*

ve spolupráci se Senátem Parlamentu ČR a obecně prospěšnou společností Pomáháme školám k úspěchu, dále shrnutí tří posledních kulatých stolů, jež SKAV pořádá společně s obecně prospěšnou společností EDUin. V každém čísle Zpravodaje také plánujeme představit jednu členskou organizaci – v sekci Profil členské organizace tentokrát najdete Kritické myšlení, o. s. A v neposlední řadě vždy jen tak letem světem zprostředkováváme něco málo z aktualit členských organizací. Na úplném závěru se nachází

kalendář akcí na nadcházející období. A kdy můžete očekávat příští číslo Zpravodaje SKAV? Jelikož se zabýváme problematikou školství, druhé číslo tedy bude publikováno u příležitosti začátku nového školního roku.

Doufáme, že Vás náš zpravodajský počín zaujme a těšíme se na setkání na některé z našich akcí!

Silvie Pýchová, výkonná ředitelka SKAV

Skav najdete také na Facebooku!



## Konference SKAV 2011

Stálá konference asociací ve vzdělávání ve spolupráci se Senátem Parlamentu ČR a Pomáháme školám k úspěchu o.p.s. pořádá konferenci

# AUTONOMIE, ODPOVĚDNOST, KVALITA

## Hledáme pro české školy cestu k úspěchu

Konference se uskuteční

**v pátek 13. května 2011 od 9:45 do 15:00**

v prostorách Hlavního sálu Valdštejnského paláce, Praha 1



### CÍLE KONFERENCE/

1. Informovat o studiích McKinsey & Company, které obsahují doporučení opřená o zkušenosti úspěšných vzdělávacích systémů v zahraničí.
2. Diskutovat o systémových formách pomoci školám, které účinně povedou ke zlepšení výsledků vzdělávání našich žáků.
3. vést diskusi nad tím, jak najít rovnováhu mezi dosaženou autonomií škol a jejich odpovědností.
4. Podpořit tezi, že je důležité nejen, CO se má udělat, ale hlavně JAK, aby se naše vzdělávací výsledky přestaly zhoršovat.

## KONFERENCE JE URČENA PŘEDEVŠÍM ZÁSTUPCŮM/

- Parlamentu ČR;
  - ministerstev a jejich přímo řízených organizací;
  - České školní inspekce;
  - veřejné správy na celostátní, regionální a lokální úrovni;
  - vedení škol a školských zařízení;
  - univerzit;
  - asociací v oblasti vzdělávání.
- 

## PROGRAM KONFERENCE/

1. **Registrace** /9:00 – 9:45/  
*Prosíme o včasný příchod z důvodu povinné kontroly v Senátu (průkaz totožnosti, bezpečnost).*
2. **Zahájení konference** /9:45/
3. **Úvodní slovo za Senát Parlamentu ČR**  
*Marcel Chládek, senátor*
4. **Zkušenosti školských systémů se zlepšujícími se výsledky**  
*Branislav Kleskeň, Partner McKinsey & Company*
5. **Jak pomáhat školám zlepšovat vzdělávací výsledky a současně posilovat jejich autonomii? Přístup k základním školám v projektu Pomáháme školám k úspěchu.**  
*Hana Košťálová, vedoucí expert projektu; Bohumil Zmrzlík, ředitel ZŠ Mendelova v Karviné*
6. **Jak vyvažovat autonomii a odpovědnost škol a učitelů – konkrétní příklady**  
*Jana Straková, členka Institutu pro sociální a ekonomické analýzy*
7. **Česká republika a sedm lekcí z úspěšných vzdělávacích politik**  
*Arnošt Veselý, vedoucí katedry Veřejné a sociální politiky Fakulty sociálních věd UK*
- Občerstvení** /11:50 – 12:30/
8. **Diskuse ve skupinách** /12:30 – 14:00/
9. **Prezentace výstupů diskuse** /14:05 – 14:45/
10. **Závěr** /14:45 – 15:00/

Moderuje *Tomáš Feřtek*.

Přihlásit se můžete online **ZDE**.

Těšíme se na setkání s Vámi na konferenci! Silvie Pýchová, výkonná ředitelka, SKAV, o. s.



## Kulaté stoly 2011 leden – březen

**Od prosince 2010 pořádá SKAV kulaté stoly ve spolupráci s obecně prospěšnou společností EDUin. To vneslo do této již tradiční aktivity určité změny. Věříme, že jen pozitivní...**

Cílem kulatých stolů, které se konají pravidelně třetí čtvrtek v měsíci v ZŠ Vodičkova, Praha 1, je upoutat pozornost k určitému tématu ve vzdělávání a umožnit výměnu názorů mezi odborníky na danou oblast, popř. těmi, jichž se daná záležitost týká.

Novinkou kulatých stolů jsou pořizované videozáznamy, jež jsou v sestřihané podobě k dispozici na webových stránkách SKAV a EDUin. Kromě toho si lze poslechnout i kompletní zvukový záznam diskusí, které se v rámci kulatých stolů odehrávají.

Spolupráce s EDUin také kulatým stolům přinesla možnost, aby byly sledovány online v reálném čase prostřednictvím tzv. webináře. Ty umožňují nejen pasivně sledovat průběh akce, ale také se aktivně zapojit kladením dotazů prostřednictvím chatu.

S každým kulatým stolem se také pojí určitá medializace formou tiskových zpráv, a to před samotnou akcí za účelem upoutání pozornosti k danému tématu a posléze odkazem na výstupy konkrétního kulatého stolu. Tento servis zajišťuje EDUin.

### Leden: čtenářská gramotnost

Lednový kulatý stůl se věnoval tématu čtenářské gramotnosti, a nakolik ji na našich školách učíme. Jako panelisté vystoupili O. Hausenblas (Kritické myšlení, o. s.), P. Hublová (ZŠ Černý Most, Praha), L. Schwarzová (MŠMT) a V. Tomášek (ÚIV). Téma bylo zvoleno v souvislosti s propadem českých žáků v oblasti čtenářské gramotnosti v rámci posledního šetření PISA. Sestřih z akce můžete zhlédnout [ZDE](#) a kompletní zvukový záznam včetně zápisu z akce a prezentací je k dispozici [ZDE](#).

### Únor: standardy vzdělávání

Únorový kulatý stůl se věnoval standardům vzdělávání

v návaznosti na proběhlou diskusi na stránkách VÚP ke tvorbě standardů. SKAV byl mezi panelisty zastoupen H. Košťálovou. Ta prezentovala naše stanovisko týkající se standardů: toto stanovisko polemizovalo se zadáním MŠMT, které od standardů evidentně očekává základ pro tvorbu testů za účelem plošného testování žáků 5. a 9. tříd. SKAV v tomto ohledu vymezil kritéria, přínosná zejména pro samotného žáka. M. Chvál z Pedagogické fakulty UK vysvětloval, jakým způsobem se tohoto tématu ujala pracovní skupina, kterou MŠMT za tímto účelem vytvořilo. K procesu tvorby standardů se posléze vyjádřili též další panelisté A. Veselý z Fakulty sociálních věd UK a M. Ševčík, ředitel ZŠ Londýnská. Z celé diskuse je opět pořízen jak [videozáznam](#), tak [zvukový záznam](#) a [zápis](#).

### Březen: doporučené osnovy

Zatím poslední letošní kulatý stůl se věnoval tématu doporučené osnovy versus modelový školní vzdělávací program. Kolem tohoto tématu je mnoho nejasností a cílem kulatého stolu bylo řešit natolik zásadní otázky typu, zda budou muset školy upravovat své školní vzdělávací programy podle doporučených osnov zveřejněných VÚP apod. Své pozvání mezi panelisty přijali ředitelka Výzkumného ústavu pedagogického v Praze S. Krčková, dále M. Krejza, vrchní ředitel Sekce vzdělávání na MŠMT, pak ředitel ZŠ v Chrudimi Z. Brož a ředitel ZŠ v Klánovicích M. Černý. V neposlední řadě je potřeba zmínit, že mezi panelisty figurovala také zástupkyně SKAV – M. Škardová z občanského sdružení Step by Step ČR, která zde prezentovala stanovisko SKAV podložené výsledky dotazníkového šetření mezi cca čtyřicítkou škol ohledně jejich názoru na doporučené osnovy. Výsledky tohoto průzkumu jsou k dispozici v [prezentaci SKAV](#). Zvukový záznam z celé akce si můžete poslechnout [zde](#) a se zápisem z kulatého stolu se můžete seznámit [zde](#). Videozáznam bude ke zhlédnutí na našich webových stránkách [www.skav.cz](http://www.skav.cz) v sekci Novinky v nejbližších dnech.

### Duben: problémy s kázní na školách

Následující kulatý stůl se bude věnovat řešení kázeňských problémů na českých školách a proběhne v mimořádném termínu (z důvodu velikonočních prázdnin), a to dne 28. dubna 2011.



# Profil členské organizace

## Kritické myšlení, o. s.

### Poslání a vize organizace:

Občanské sdružení kritické myšlení pečuje v České republice o mezinárodní program Čtením a psaním ke kritickému myšlení (Reading and Writing for Critical Thinking – RWCT). Program podporuje ideály humanismu a demokracie tím, že učí učitele, jak vést žáky k přijímání osobní odpovědnosti za okolní svět, ke schopnosti rozlišit dobro a zlo a rozhodovat se v každém okamžiku života v souladu s hodnotami lidskosti.

### Hlavní a aktuální aktivity:

Kritické myšlení trvale nabízí program Čtením a psaním ke kritickému myšlení, a to formou základních a pokračovacích kurzů a letních škol. Dále reaguje na potřeby učitelů a škol vývojem nových kurzů, vydává čtvrtletník Kritické listy, spolupracuje s dalšími organizacemi v různých projektech. Zástupci Kritického myšlení jsou členy nejrůznějších expertních skupin zejména pro čtenářství. V současné době je hlavní odbornou výzvou práce na čtenářských kontinuitách a nástrojích pro zjišťování úrovně čtenářské gramotnosti dítěte.

## Interview

**Hana Košťálová, členka výboru SKAV, o.s.,  
zástupkyně občanského sdružení Kritické myšlení**

**Jak a proč vůbec občanské sdružení Kritické myšlení vzniklo?**

Kritické myšlení vzniklo jako odborné a organizační zájmy pro program Čtením a psaním ke kritickému myšlení (RWCT) v roce 2000. Program sám přišel do ČR prostřednictvím nadace OSF v roce 1997/98.

**Co se od té doby změnilo? Vidíte v historii Kritického myšlení nějaké milníky?**

Hodně jsme se za ta léta naučili a hodně se změnilo také prostředí, v němž jsme působili tehdy a dnes. Obsah původního programu RWCT zůstává pro nás stále základem a východiskem, ale sami jsme rozpracovali řadu důležitých konceptů, které originální verze programu nerozvíjela. Vypracovali jsme docela důkladné postupy popisné zpětné vazby, kriteriálního a formativního hodnocení, práce s tzv. nosnými myšlenkami, rozvedli jsme linii čtenářství a čtenářské gramotnosti.

Pro mě je zajímavé sledovat, jak různé zlomky programu prosáklý do terénu nezávisle na kontextu celého programu RWCT. Mám na mysli například princip sady kritérií pro



hodnocení žákovy práce, s nímž jsme přišli někdy v roce 1999. Sady kritérií se uchytily a dnes žijí v České republice vlastním životem, učitelé nejen v našem programu si je osvojili a dál je adaptují pro potřeby svých žáků. Pro rodiče malých dětí v mateřských centrech a učitele v předškolní výchově jsme vyvinuli program Čteme s nečtenáři a učíme je kriticky myslet. Intenzivně spolupracujeme s ekovýchovnými organizacemi, díky kterým se principy i metody programu dostávají do školního terénu dalšími cestami.



## ● Z akce Kritického myšlení

Naše kolegyně psycholožky naučily prakticky celou síť lektorů RWCT využívat rozumně typologii MBTI, která nám pomáhá lépe zvládnout běžnou realitu školení ve sborech, v nichž většina učitelů o žádný seminář nestála. Pyšníme se spoluprací s mnoha učiteli, jejichž práci považujeme za prvotřídní a kteří oceňují inspiraci naším programem. Ukazují, že „to jde“. V posledních letech věnujeme více pozornosti a sil čtenářské gramotnosti a pracujeme na metodických materiálech, které by byly co nejužitečnější pro naše učitele. Spolupracujeme s některými státními i privátními institucemi právě v oblasti čtenářské gramotnosti. V současné době registrujeme více než sto „oficiálních“ lektorů, tj. lektorů, kteří šíří program RWCT s vědomím naší organizace nebo přímo pod naší akreditací a splňují podmínky standardu práce lektora RWCT.

Za určitý milník považuji rok 2009, kdy se naše zkušenosti staly jedním ze zdrojů projektu Pomáháme školám k úspěchu, v němž se propojily ve funkční celek s dalšími prvky a opatřeními. Tento projekt je teprve v plenkách, ale podle mého mínění bude v blízkém budoucnu hrát velmi významnou roli při nutné proměně školství u nás.

### **Co Vás osobně na aktivitách Kritického myšlení nejvíce baví?**

Mě jako aprobovanou češtinářku osobně nejvíc těší možnost zabývat se čtenářstvím. Konkrétně tím, jak přenést aspoň zlomek z obrovského množství poznatků o rozvíjení čtenářství a čtenářské gramotnosti ze čtenářsky vyspělého světa do podmínek české školy.

### **Jaký význam má pro Kritické myšlení členství ve SKAV?**

Díky SKAV nejsme uzavřeni ve své bublině, víme, co se děje jinde, co těší i trápí kolegyně v dalších vzdělávacích neziskovkách a jak se s tím vyrovnávají. Za další podstatný přínos považuji názorové zázemí – SKAV nám pomáhá čelit turbulencím ve vzdělávací politice a nebýt jen pasivními pozorovateli. Umožňuje společné aktivity při podpoře hodnot, které považujeme za významné pro demokratickou společnost. SKAV je místem, kde se setkávají velmi inspirativní lidé, kteří obvykle nezvolili zcela běžný styl života, jsou odvážní i odpovědní, otevření a přemýšliví.

### **A mohla byste se na závěr zamyslet nad tím, co přináší členství konkrétně Vám, která jste zároveň členkou výkonného výboru SKAV?**

Jedna z velmi podstatných věcí, která mě na SKAV od začátku fascinovala, bylo důsledné dodržování pravidel a demokratických principů, absolutní transparentnost v rozhodování, stejná váha každého hlasu, důkladné projednávání a hledání maximální shody a vzájemného porozumění. V asociaci, kde se setkává takřka dvacítka zástupců rozmanitých organizací s částečně konkurenčními zájmy, je to na české poměry myslím výjimečné. Nikdo nikoho nepomlouvá, všichni se vzácně respektují, jsou ochotni si navzájem pomoci. To mně osobně je velmi příjemné a je to osvěžující. A také jsou všichni kolegové velmi pracovití a práce je baví. Je moc příjemné se s nimi setkávat.





## Z členských organizací...

### ● Společnost mozkově kompatibilní vzdělávání,

**O. S.** se zaměřuje na vzdělávání učitelů i rodičů. Naši lektoři jsou známí zejména z kurzu **Respektovat a být respektován**. V srpnu 2005 vyšla kniha se stejným názvem shrnující desetileté zkušenosti autorů i účastníků kurzů. Tento kurz považujeme za základ změny ve výchově a vzdělávání dětí – ve škole i v rodině. Kurzy proto nabízíme jak učitelům, tak i rodičům. Kurz objasňuje, co v praxi znamená mít respektující, partnerský vztah k dětem. Ačkoliv je pojem bezpečné klima pro učitele už dobře známý, stále se setkáváme s nedostatečným porozuměním, co všechno ve škole bezpečné klima narušuje. Především o něm nelze hovořit bez základního postoje vzájemného respektu a úcty. Kurz současně nabízí nástroje, jak tento přístup realizovat v praxi, zejména v situacích, kdy se děti nechovají správně. Přehled aktuálních kurzů v kalendáři akcí.

● **Asociace předškolní výchovy, o. s.** je spolupořadatelem stálé prestižní soutěže **Správná hračka – vybráno odborníky** (založeno 1994, společný projekt Sdružení pro hračku a hru, Asociace hračka Unie výtvarných umělců ČR, v tomto roce probíhá již XVII. ročník). Hračky takto označené splňují estetické, bezpečnostní a především výchovné kvality, které jsou pro utváření osobnosti dítěte velmi důležité. Cílem je pomoci dobrým, zejména českým hračkám na cestě k dětem a kultivace nabídky her. Porota bude zasedat v září 2011, informace k soutěži naleznete na [www.uvucr.cz](http://www.uvucr.cz) nebo [asociacepv@seznam.cz](mailto:asociacepv@seznam.cz).

Užší pracovní skupina Asociace předškolní výchovy připomínkovala dokument MŠMT „Rámcová pozice ČR ke sdělení Evropské komise k předškolnímu vzdělávání a péči“, dále Návrh věcného záměru zákona o službách péče o děti MPSV („prorodinný balíček“). Dr. Jana Kropáčková, pracovnice PedF UK a členka výboru APV, byla vyzvána ke spolupráci v odborném týmu pro vytvoření standardu předškolního vzdělávání při MŠMT.

**Sdružení Tereza, o. s.** - naše programy jsou ucelené 2-3 hodinové vzdělávací celky zaměřené na aktuální témata **environmentální výchovy**. Programy probíhají v klubovnách Sdružení TEREZA v centru Prahy nebo v pražských lesích a parcích (např. v Prokopském údolí). Na jaře a v létě přináší žákům venkovní programy jedinečné zážitky a zkušenosti přímo v přírodě. K vnitřním výukovým programům nyní nabízíme učitelům zdarma návazné materiály, které jim usnadní práci s tématem v dalších hodinách. Více podrobností k našim programům a možnosti jejich objednání pro třídu naleznete na stránkách <http://programy.terezanet.cz>.

### ● Sdružení zastánců dětských práv – česká sekce Defence for Children International, o. s. (DCI) -

jeho hlavním cílem je dosáhnout v ČR komplexního uplatňování mezinárodní Úmluvy o právech dítěte (č. 104/1991 Sb.), která je podle čl. 10 Ústavy ČR součástí našeho právního řádu.

Vycházíme ze svébytnosti a svéprávnosti dítěte v rodině i ve společnosti, usilujeme o rozvoj každého jedince v duchu Charty lidských práv a Úmluvy o právech dítěte OSN. Znalost a respekt k právům dětí žádáme i od státních institucí a na všech úrovních veřejné správy, a usilujeme o spolupráci všech občanských sdružení, nadací aj. nestátních organizací. Vládní zprávu o plnění Úmluvy v ČR bude se zástupci vlády ČR výbor OSN projednávat v době někdy od konce dubna t. r. O výsledcích a závěrech jednání výboru ke zprávě za ČR mohou být prostřednictvím DCI informovány nevládní organizace, zejména ty, které se na přípravě nevládní zprávy ke zprávě vládní podílely.

## Galerie projektů

### ● Pavučina, o. s.

#### Nastavení a ověření podmínek pro vzdělávání k výkonu specializované činnosti v oblasti EVVO

Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina realizuje od července 2009 až do června 2012 projekt s názvem „Nastavení a ověření podmínek pro vzdělávání k výkonu specializované činnosti v oblasti EVVO“. Projekt je financován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR. Na projektu, především jeho výzkumné stránce, se podílí Technická univerzita v Liberci zastoupená Janem Činčerou. Ačkoli název projektu zní komplikovaně, principem je zjistit, jak provádět dlouhodobé další vzdělávání učitelů v environmentální výchově co nejúčinněji, a také otestovat náš inovovaný model tohoto vzdělávání. Hlavním cílem projektu jako celku je pak vytvořit aktualizaci tzv. Standardu studia k výkonu specializovaných činností – specializovaná činnost v oblasti environmentální výchovy, tedy školského dokumentu, který do jisté míry předepisuje, jak se má takové studium dělat a ovlivňuje např. akreditace.

V rámci projektu se v současnosti vzdělává téměř 180 učitelů ZŠ a SŠ v celkem sedmi specializačních studiích (každé trvá 250 vyučovacích hodin), které zabere asi rok a půl, probíhá pobytovou a blokovou formou. Na této skupině učitelů provádíme smíšený (kvantitativní i kvalitativní) výzkum efektivity vzdělávání. Kvantitativní část výzkumu doteď zahrnovala písemný pretest zaměřený na znalosti z ekologie, environmentalistiky, postoje k problematice a vybrané metodické (pedagogické) dovednosti. Kvalitativní část výzkumu zahrnovala rozhovory s učiteli v ohniskových skupinách. Do budoucna připravujeme ještě plošné hodnocení písemných výstupů učitelů podle předem daných popisných kritérií, další vlnu rozhovorů s nimi, písemný posttest a zpětnou vazbu od pořadatelů a lektorů.

Už v tomto momentě však můžeme nabídnout předběžné výsledky výzkumu, které byly zveřejněné formou recenzovaných článků v časopise Envigogika zde (výzkum u absolventů studií podle původního modelu):

[http://www.envigogika.cuni.cz/envigogika-2010-v-1/specializacni-studium-pro-koordinatory-environmentalni-vychovy-vzdelavani-a-osvety-interpretace-a-efektivita-z-pohledu-absolventu\\_cs](http://www.envigogika.cuni.cz/envigogika-2010-v-1/specializacni-studium-pro-koordinatory-environmentalni-vychovy-vzdelavani-a-osvety-interpretace-a-efektivita-z-pohledu-absolventu_cs)

a zde (výzkum týkající se účastníků studií podle nového modelu):

[http://www.envigogika.cuni.cz/envigogika-2010-v-3/ucastnici-specializacniho-studia-pro-koordinatory-environmentalni-vychovy-ocekavani-hodnoceni-a-prvni-prinosy\\_cs](http://www.envigogika.cuni.cz/envigogika-2010-v-3/ucastnici-specializacniho-studia-pro-koordinatory-environmentalni-vychovy-ocekavani-hodnoceni-a-prvni-prinosy_cs).

Podrobnější informace k modelu studia zájemcům nabídne kancelář SSEV Pavučina, např. manažerka projektu Kateřina Kohoutová, [kohoutova@pavucina-sev.cz](mailto:kohoutova@pavucina-sev.cz).



● Projekt 3V - setí ječmene

### ● Sdružení Tereza, o. s.

#### Projekt 3V – vědě a výzkumu vstříc

V roce 2009 odstartovalo Sdružení TEREZA nový projekt 3V – vědě a výzkumu vstříc, který je určený pro studenty pražských středních škol. Dvouletá spolupráce 8 aktivních škol a rozsáhlého týmu odborníků působících na VŠ vedla ke vzniku metodických materiálů a interaktivního e-learningového kurzu, které studentům umožňují vyzkoušet na vlastní kůži základní postupy, jež vědci používají při své práci.

#### Studenti:

- Zkoušejí praktické úlohy zaměřené na dynamiku koloběhu uhlíku v přírodě, na podmínky růstu rostlin a na pozorování a zkoumání půdy v jejich okolí.
- Poznávají univerzitní prostředí a pracují s odborníky přímo v laboratoři, ve skleníku nebo v terénu.
- Spolu s virtuální vědeckou dvojicí Mojmir & Lumir v online lekcích řeší, jak si zvolit správnou hypotézu, které metody použít pro její ověření, jak sbírat při pokusu data a získat z nich výsledek a v neposlední řadě i jak výsledek svého bádání prezentovat. Taktéž se seznámí se základy koloběhu uhlíku a pedologie.

Studenti mohou postup svého bádání zaznamenávat prostřednictvím online publikačního systému DATEL a zpracovat svůj výzkum do podoby článku. Výsledky svých experimentů či terénního pozorování představili studenti také na závěrečné vědecké konferenci v listopadu 2010.

Výstupem projektu 3V jsou moderní metodické materiály obsahující návody na praktické úlohy z koloběhu uhlíku a pedologie a pracovní sešity do terénu, do třídy i do laboratoře. Plně dostupný je také e-learningový kurz a publikační





## ● Projekt 3V - exkurze na přírodovědecké fakultě

systém DATEL. Všechny výstupy byly ověřené ve spolupráci s 8 školami a s vědeckými týmy z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy a z České zemědělské univerzity.

- Projekt byl vloni oceněn v rámci databáze 3-LENSUS (3-LENSUS Learning for Sustainable Development database) jako příklad dobré praxe e-learningu.
- Výstupy si můžete prohlédnout a vyzkoušet na [www.projekt3v.cz](http://www.projekt3v.cz)
- e-learning: <http://elearning.projekt3v.cz/>
- Systém DATEL: <http://datel.projekt3v.cz/>

*Evropský sociální fond*

*Praha & EU: Investujeme do vaší budoucnosti*



## ● Step by Step ČR, o. s.

### Cesta k předškolnímu inkluzivnímu vzdělávání v Moldavsku

Cílem projektu je vytvořit v Moldavsku vzdělávací mechanismy, které usnadní přístup ke vzdělání dětem se speciálními vzdělávacími potřebami, a tím podpořit začlenění těchto dětí do vzdělávacího procesu. Projekt se zaměřuje na začlenění dětí se speciálními vzdělávacími potřebami předškolního věku do běžných mateřských škol, vytvoření kapacit jedné vybrané modelové mateřské školy, kde budou schopni pracovat s postiženými dětmi, a na podporu Ministerstva školství při utváření norem, které

institucionalizují model inkluzivního vzdělávání do platného legislativního rámce.

Hlavní rolí SbS ČR je spoluvytváření strategických dokumentů (kurikula; učební materiály; vzdělávací a rehabilitační programy pro děti se speciálními potřebami; standardy kvality služeb poskytovaných v inkluzivní škole).

Přímá cílová skupina: děti se speciálními vzdělávacími potřebami v Moldavsku; zaměstnanci MŠ; rodiče dětí; zaměstnanci Ministerstva školství v Moldávii.

### Výstupy a aktivity za rok 2010

Vybraná mateřská škola byla zrekonstruovaná a přizpůsobena potřebám dětí se speciálními potřebami. Zároveň probíhá zařizování nezbytným vybavením pro rehabilitační a integrační proces.

- Učitelé a odborný personál jsou odborně proškolení v poskytování pomoci dětem se speciálními potřebami v jejich rehabilitačním procesu.
- Předškolní děti se speciálními potřebami z okresu Orhei navštěvují školku poskytující služby inkluzivního vzdělávání.
- Rodiče dětí se speciálními potřebami jsou si vědomi potřeb jejich dětí navštěvovat inkluzivní vzdělávací instituce.
- Místní komunita začala být pravidelně informována o existenci školky poskytující inkluzivní vzdělávání a o jejích úspěších a výhodách.

Realizace projektu: 1. 10. 2010 – 31. 12. 2011

Projekt je implementován čtyřmi NGO: Vedoucí organizací ADRA Česká republika, dále potom ADRA Moldavsko, Step by Step Česká republika a Femeia si Copilul - Protectie si Sprijin.

# Kdy a jak měnit kurikulum

Na jaře 2010 představilo MŠMT záměr věnovat se revizi kurikulárních dokumentů. Po nástupu nového vedení ministerstva tato iniciativa utichla, v současné době jsou naopak ke stávajícím dokumentům vytvářeny standardy pro základní vzdělávání.

Vzhledem k tomu, že MŠMT hodlá rozšiřovat portfolio kurikulárních a evaluačních dokumentů, dovoluujeme si za Stálou konferencí asociací ve vzdělávání (SKAV, o.s.) a EDUin, o.p.s. upozornit na potřebu zavést v České republice funkční a efektivní systém jejich revizí. Domníváme se, že původní záměr MŠMT zavést systém pravidelných revizí kurikula byl v souladu s moderními trendy edukačně vyspělých evropských i mimoevropských zemí, kde jsou pravidelné revize (v různé míře a různým způsobem) realizovány dlouhodobě.

Aktuálnost rámcových vzdělávacích programů (RVP) u nás není v současné době nijak sledována, přestože úzce souvisí s otázkou standardů, kterou ministerstvo právě řeší. Pokud by byl RVP nastavený špatně, nebo se ukázalo, že je již v některých momentech zastaralý, budou nekvalitní i standardy a testování nepovede ke slibovanému zlepšení výsledků žáků.

O problémech v RVP ZV se přitom hovoří již od roku 2005 (viz například studie Vymezení hlavních problémů ohrožujících realizaci kurikulární reformy, SKAV 2005 – [zde](#)). RVP ZV například deklaruje důležitost rozvoje komplexnějších dovedností žáků, ale vinou polovičatosti provedené reformy tlak na velké množství vědomostí zůstal ve velké míře zachován a znemožňuje rozvíjení kompetencí, které RVP u žáků požaduje. To je jeden z důvodů, proč by bylo dobré ho aktualizovat.

Jestliže se MŠMT rozhodne následovat vyspělé země a vybudovat systém aktualizace vzdělávacích programů, cítíme potřebu upozornit na několik zásadních momentů, které by měly být respektovány. Zásadní zjištění uvádíme jako součást tohoto textu, celou studii „Kdy a jak měnit kurikulum“, kterou je možné stáhnout [zde](#).

Za nejpodstatnější doporučení považujeme následující body:

- Dobudovat chybějící části systému, s nimiž revize kurikula souvisí, protože jinak nebude revize úspěšná. Tzn.
  - definovat cíle vzdělávání, společnou vizi – Národní program vzdělávání – a zajistit jeho legislativní přijetí na úrovni nařízení vlády,
  - zavést systém podpory učitelů (standard, systém atestací, systém DVPP a systém financování),

- vytvořit komplexní evaluační nástroje pro hodnocení kurikula, speciálně pro hodnocení vzdělávacích výsledků žáků,
- dořešit financování škol odpovídající nárokům současného kurikula,
- inovovat přípravné vzdělávání učitelů, včetně studijních programů v oblasti kurikula, vytvořit požadavky na akreditaci programů.

- Při revizi kurikula dodržovat pravidla řízení změn. Tzn.
  - postupovat od analýzy stavu, přes přípravu všech aktérů a cílových skupin na změny a plánování změny, po její realizaci a vyhodnocení,
  - pamatovat na širší kontext prováděné změny (např. nakolik byly přijaty změny předchozí, s nimiž prováděná změna souvisí) a vyvozovat z něj důsledky pro plánování a realizaci změny,
  - zaměřit se na efektivní a soustavnou komunikaci s aktéry a cílovými skupinami vtaženými do změny,
  - zajistit sdílení společné vize, v našem případě mezi politickou reprezentací a odborníky a posléze mezi učitelskou veřejností.
- Zřídit nezávislou odbornou skupinu (centrální skupinu, Radu pro kurikulum či podobný orgán), který by shromažďoval světově proškolené odborníky na kurikulum a který by garantoval celý proces revizí.
- Zajistit transparentnost, strukturovanost a kontinuitu celého procesu.
- Maximálně posílit princip participativnosti všech zainteresovaných stran, nevyjímaje sociální partnery (zaměstnavatele atd.).
- Nastavit taková opatření, která by zamezila nepromyšleným nebo účelovým zásahům do kurikula, minimalizovat riziko lobbyingu.
- Revize kurikula opírat o provedené analýzy, využít již provedené analýzy a zkoumání.
- Pečlivě se věnovat mediální podpoře celého procesu a komunikaci s cílovými skupinami, nevyjímaje rodiče žáků, laickou veřejnost.

Požádali jsme ministra školství, aby se veřejně vyjádřil k tomu, zda, kdy a jak MŠMT zavede systém revizí kurikulárních, respektive navazujících evaluačních dokumentů (standardů).

*Pro SKAV, o. s., Lucie Slejšková, EDUin, o.p.s.*

## Kalendář akcí duben – srpen 2011

Členská organizace	Termíny	Akce	Místo	Bližší informace	Pozn.
Společnost pro mozkově kompatibilní vzdělávání	20., 27. 4., 5. a 18. 5.	Respektovat a být respektován	Hostivice	RC zaHRÁTKa ( <a href="mailto:vodolan@biomed.cas.cz">vodolan@biomed.cas.cz</a> ), více informací ZDE.	Základní kurz
Společnost pro mozkově kompatibilní vzdělávání	26. – 27. 4. 24. – 25. 5. 14. – 15. 6.	Respektovat a být respektován	Český Těšín	Občanské sdružení Dotek ( <a href="mailto:Smatanek@seznam.cz">Smatanek@seznam.cz</a> ), více informací ZDE.	Celý kurz
Step by Step ČR	28. 4., 7. 6.	Návštěva ve třídě Začít spolu na ZŠ Praha-Radošín	Praha (ZŠ Radošín)	<a href="http://www.sbscr.cz">www.sbscr.cz</a>	
Asociace předškolní výchovy	29. 4.	Setkání k aktuálním otázkám předškolního vzdělávání - s D. Vorlíkovou (MŠMT)	Praha (Fakultní MŠ Sokolovská 182, Praha 8)	<a href="mailto:asociacepv@seznam.cz">asociacepv@seznam.cz</a>	
Společnost pro mozkově kompatibilní vzdělávání	2. – 3. 5., 1. – 2. 6.	Respektovat a být respektován	Litomyšl	Městský úřad Litomyšl ( <a href="mailto:milada.nadvornikova@litomysl.cz">milada.nadvornikova@litomysl.cz</a> ), více informací ZDE.	Požadavky, sebeúcta, odměny, motivace
Společnost pro mozkově kompatibilní vzdělávání	4. a 11. 5.	Respektovat a být respektován	Praha 6 – Sedlec	Klub Rybička <a href="http://www.klubrybicka.blog.cz">www.klubrybicka.blog.cz</a> ( <a href="mailto:jitkakaf@centrum.cz">jitkakaf@centrum.cz</a> ), více informací ZDE.	Pokračovací kurz
Sdružení TEREZA	5. – 8. 5.	GLOBE GAMES	Vsetín	<a href="http://globe.terezanet.cz/">http://globe.terezanet.cz/</a>	Celorepublikové setkání žáků, studentů a učitelů zapojených do programu GLOBE.
Step by Step ČR	11. 5.	Představení programu Začít spolu v MŠ	Praha 3, Step by Step, Kubelíkova 25	<a href="http://www.sbscr.cz">www.sbscr.cz</a>	
SKAV	13. 5.	Konference Autonomie, odpovědnost, kvalita	Praha 1, Senát Parlamentu ČR, Valdštejnský palác	<a href="http://www.skav.cz/cz/novinky?id_clanek=380">http://www.skav.cz/cz/novinky?id_clanek=380</a>	
Společnost pro mozkově kompatibilní vzdělávání	13. – 14. 5., 17. – 18. 6., 30. 9. – 1. 10.	Respektovat a být respektován	Znojmo	Monte Znojmo, Alexandra Holečková ( <a href="mailto:alexandra.zn@email.cz">alexandra.zn@email.cz</a> ), více informací ZDE.	Celý kurz
Společnost pro mozkově kompatibilní vzdělávání	16. a 30. 5.	Respektovat a být respektován	Praha 3 - Vinohrady	Rodinné centrum Paleček, Písecká 17, Praha 3 ( <a href="mailto:kurzyprorodice@rcpalecek.cz">kurzyprorodice@rcpalecek.cz</a> ), více informací ZDE.	Pokračovací kurz
Společnost pro mozkově kompatibilní vzdělávání	17. a 31. 5.	Respektovat a být respektován	Praha 5 – Smíchov	Rodinné centrum Andílek, Štefánikova 12, Praha 5 ( <a href="mailto:registrace@rcandilek.cz">registrace@rcandilek.cz</a> ), více informací ZDE.	Pokračovací kurz
Step by Step ČR	22. 5.	Návštěva mateřské školy Začít spolu v Praze- Dubči	Praha (Duběč)	<a href="http://www.sbscr.cz">www.sbscr.cz</a>	



Společnost pro mozkově kompatibilní vzdělávání	20. – 22. 5. 10. – 12. 6.	Respektovat a být respektován	Bratislava	Místo konání bude upřesněno, organizuje A centrum Bratislava ( <a href="http://www.a-centrum.sk">www.a-centrum.sk</a> , <a href="mailto:info@a-centrum.sk">info@a-centrum.sk</a> ), více informací ZDE.	Celý kurz
Step by Step ČR	23. 5.	Smlouva o dosažení cíle - podpora rozvoje klíčových kompetencí	ZŠ Praha- Říčany,	<a href="http://www.sbscr.cz">www.sbscr.cz</a>	
Společnost pro mozkově kompatibilní vzdělávání	27. – 29. 5.	Respektovat a být respektován	Bystřice pod Hostýnem	Penzion Sola Gratia ( <a href="http://www.sola.cz">www.sola.cz</a> ), Bystřice pod Hostýnem ( <a href="mailto:koprivovi.spirala@tiscali.cz">koprivovi.spirala@tiscali.cz</a> ), více informací ZDE.	Pokračovací a procvičovací kurz R+R pro absolventy zákl. kurzů
Společnost pro mozkově kompatibilní vzdělávání	28. 5. a 4. 6.	Respektovat a být respektován	Prachatice	Dům dětí a mládeže Prachatice, Montessori klub, ( <a href="mailto:jana.dortova@ddm-prachatice.cz">jana.dortova@ddm-prachatice.cz</a> ), více informací ZDE.	Tresty Odměny
Step by Step ČR	31. 5.	Základní informace o vzdělávacím programu Začít spolu	Praha 3, Step by Step, Kubelíkova 25	<a href="http://www.sbscr.cz">www.sbscr.cz</a>	
Společnost pro mozkově kompatibilní vzdělávání	2. a 9. 6.	Respektovat a být respektován	Brandýs nad Labem	CR Brandýský Matýsek ( <a href="mailto:vera.severinova@seznam.cz">vera.severinova@seznam.cz</a> ), více informací ZDE.	Pokračovací kurz
Společnost pro mozkově kompatibilní vzdělávání	4., 11. a 30. 5., 8. 6.	Respektovat a být respektován	Praha 10	MŠ Mašinka, Novostrašnická 27 ( <a href="mailto:lenkapavka@seznam.cz">lenkapavka@seznam.cz</a> ), více informací ZDE.	Základní kurz
Společnost pro mozkově kompatibilní vzdělávání	7. a 14. 6.	Respektovat a být respektován	Praha 4 - Kamýk	MC Balónek ( <a href="mailto:mcbalonek@centrum.cz">mcbalonek@centrum.cz</a> ), více informací ZDE.	Pokračovací kurz
Společnost pro mozkově kompatibilní vzdělávání	11. 6.	Respektovat a být respektován	Mnichovo Hradiště	MŠ Jaselská ul. 1238 ( <a href="mailto:hcharvat@seznam.cz">hcharvat@seznam.cz</a> ), více informací ZDE.	Požadavky
Sdružení TEREZA	14. 6.	Slavnostní předávání titulů Ekoškola	Praha (Národní technická knihovna)	<a href="http://www.ekoskola.cz/">http://www.ekoskola.cz/</a>	Titul Ekoškola každoročně udílí Sdružení TEREZA školám z celé ČR, které splní kritéria programu.
Společnost pro mozkově kompatibilní vzdělávání	Týdenní pobyt, 2. – 9. 7.	Respektovat a být respektován	Chorvatsko základní kurz u moře s programem pro děti	Makarská riviéra v Drveniku – Gornja Vala ( <a href="mailto:koprivovi.spirala@tiscali.cz">koprivovi.spirala@tiscali.cz</a> ), více informací ZDE.	Požadavky, sebeúcta emoce a empatie, tresty, odměny
Společnost pro mozkově kompatibilní vzdělávání	Týdenní pobyt, 9. – 16. 7.	Respektovat a být respektován	Chorvatsko pokračovací kurz u moře s programem pro děti	Makarská riviéra v Drveniku – Gornja Vala ( <a href="mailto:koprivovi.spirala@tiscali.cz">koprivovi.spirala@tiscali.cz</a> ), více informací ZDE.	Pokračovací a procvičovací kurz R+R pro absolventy zákl. kurzů
Step by Step ČR	22. – 26. 8.	Letní škola Začít spolu	Kutná Hora	<a href="http://www.sbscr.cz">www.sbscr.cz</a>	Pro učitele a ředitele MŠ a ZŠ
Společnost pro mozkově kompatibilní vzdělávání	21. – 28. 8.	Respektovat a být respektován	Bystřice pod Hostýnem	Penzion Sola Gratia ( <a href="http://www.sola.cz">www.sola.cz</a> ) Bystřice pod Hostýnem ( <a href="mailto:koprivovi.spirala@tiscali.cz">koprivovi.spirala@tiscali.cz</a> ), více informací ZDE.	týdenní kurz s programem pro děti